

HALKBANK AD BEOGRAD

**IZVEŠTAJ O OBJAVLJIVANJU PODATAKA I INFORMACIJA
BANKE ZA 2015. GODINU**

Beograd, maj 2016. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
Osnovni statusni podaci	3
1. Strategije i politike upravljanja rizicima.....	3
1.1 Strategija upravljanja rizicima.....	3
1.2 Strategija i plan upravljanja kapitalom.....	5
1.3 Strategija razvoja informacionih sistema	6
1.4 Strategija oporavka u slučaju prekida poslovanja	6
1.5 Strategija upravljanja i naplate problematičnih plasmana	6
1.6 Politika upravljanja kreditnim rizikom.....	6
1.7 Politika upravljanja rizikom likvidnosti.....	8
1.8 Politika upravljanja tržišnim rizikom.....	9
1.9 Politika upravljanja operativnim rizikom.....	9
1.10 Politika upravljanja kamatnim rizikom.....	10
1.11 Politika upravljanja strateškim rizikom.....	11
1.12 Politika upravljanja reputacionim rizikom.....	12
1.13 Politika upravljanja rizikom zemlje.....	12
1.14 Politika upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja.....	13
1.15 Politika upravljanja portfoliom hartija od vrednosti.....	14
1.16 Politike bezbednosti informacionog sistema	14
1.17 Politika upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu	15
2. Kapital Banke.....	15
3. Adekvatnost kapitala Banke.....	16
4. Proces interne procene adekvatnosti kapitala Banke	17
4.1 Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP)	17
4.2 Materijalno značajni rizici	17
4.3 Izračunavanje kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike.....	19
5. Izloženost rizicima i pristupi za njihovo merenje i procenu.....	19
5.1 Kreditni rizik.....	19
5.2 Instrumenti kreditne zaštite.....	28
5.3 Rizik druge ugovorne strane.....	30
5.4 Kamatni rizik.....	30
5.5 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi.....	31

Uvod

Shodno odredbama Zakona o bankama i Odluke o objavljivanju podataka i informacija banke, Sl.glasnik RS br. 125/2014 i 4/2015, (u daljem tekstu: Odluka), Izvršni odbor Halkbank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) objavljuje svoje poslovno ime i sedište, kao i podatke, odnosno informacije koji se odnose na:

1. Strategiju i politike za upravljanja rizicima Banke;
2. Kapital Banke;
3. Adekvatnost kapitala Banke;
4. Proces interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
5. Izloženost Banke rizicima i pristupe za merenje, odnosno procenu rizika.

Banka je internom procedurom uredila kriterijume za utvrđivanje podataka, odnosno informacija iz napred navedenih alineja, način procene i kontrole adekvatnosti, tačnosti i pravovremenosti podataka, odnosno informacija i učestalost njihovog objavljivanja, kao i kriterijume za utvrđivanje podataka i informacija koji nisu materijalno značajni ili predstavljaju bankarsku tajnu.

Izveštaj je urađen u Službi za upravljanje rizicima. Posle pribavljanja saglasnosti za usklađenost izveštaja sa zakonskom regulativom od strane Službe za praćenja usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca, revizije od strane Službe za unutrašnju reviziju i člana Izvršnog odbora nadležnog za upravljanje rizicima, usvojen je od strane Izvršnog odbora Banke. Objavljeni podaci se isključivo odnose na Banku, s obzirom da Banka ne vrši konsolidaciju.

Osnovni statusni podaci

Ugovorom o kupoprodaji akcija Čačanske banke od 20. marta 2015. godine, turska Halkbank (Türkiye Halk Bankası A.Ş) postala je većinski vlasnik akcijskog kapitala. Halkbank je osnovana 1933. godine. Zauzima visoku poziciju u okviru turskog bankarskog sektora - šesta je banka po veličini aktive u Turskoj. U matičnoj zemlji ima poslovnu mrežu od 886 filijala i preko 15.000 zaposlenih.

Banka je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

Pod imenom Halkbank a.d. Beograd banka posluje od 22.10.2015. godine kada je pod brojem BD 89155/2015 izvršena izmena u Registru privrednih subjekata.

Banka je registrovana za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

1. Strategije i politike upravljanja rizicima

Banka ima usvojenu dokumentaciju sistema menadžmenta kvalitetom kojom se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i procedure za redovno izveštavanje organa Banke i NBS o upravljanju rizicima. Upravni i Izvršni odbor Banke identifikovali su najznačajnije rizike kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to u sledećim dokumentima:

- Strategija upravljanja rizicima
- Strategija i plan upravljanja kapitalom
- Strategija razvoja informacionih sistema
- Strategija oporavka u slučaju prekida poslovanja
- Strategija upravljanja i naplate problematičnih plasmana
- Politika upravljanja kreditnim rizikom
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti
- Politika upravljanja tržišnim rizicima

- Politika upravljanja operativnim rizikom
- Politika upravljanja kamatnim rizikom
- Politika upravljanja strateškim rizikom
- Politika upravljanja reputacionim rizikom
- Politika upravljanja rizikom zemlje
- Politika za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja
- Politika upravljanja portfolijom hartija od vrednosti
- Politika upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i
- Politike bezbednosti informacionog sistema.

1.1 Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima sadrži:

- Definicije rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena;
- Dugoročne ciljeve utvrđene Poslovnim planom i sklonost ka rizicima u skladu sa tim ciljevima;
- Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima.

Na osnovu ostvarenih rezultata poslovanja i ciljeva definisanih trogodišnjom strategijom Banke godišnje se izrađuje Poslovna politika u kojoj se utvrđuju ciljevi za tekuću kalendarsku godinu. Radi efikasnijeg ostvarivanja ciljeva strategije, politike i procedure propisuju način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke, način i metodologije za identifikovanje, merenje, odnosno procenu, ublažavanje i praćenje rizika i principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola.

Za otklanjanje nedostataka u politikama upravljanja rizicima i sistemu unutrašnjih kontrola i preispitivanje i sprovođenje politika i procedura upravljanja rizicima odgovorni su sledeći organi upravljanja i organizacioni delovi Banke:

- Upravni odbor
- Izvršni odbor
- Odbor za reviziju
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
- Odbor za likvidnost
- Kreditni odbori
- Odbor za praćenje i naplatu potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja
- Odbor za informacionu tehnologiju
- Službaza upravljanje rizicima
- Služba za unutrašnju reviziju
- Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca i

U skladu sa strateškim ciljevima Banka je utvrdila ciljne pokazatelje u procesu upravljanja rizicima o čijem ostvarenju Služba za upravljanje rizicima izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršni odbor.

Izvršni odbor, najmanje jednom u toku poslovnog tromesečja, izveštava Upravni odbor o ostvarenju postavljenih ciljeva, kroz Izveštaj o poslovanju.

Izvršni odbor vrši kontrolu rizika u skladu sa odobrenim politikama i procedurama. Procedure se usklađuju sa promenama zakonskih propisa i metodologije rada u Banci.

Predviđeno je da Upravni odbor Banke najmanje jednom godišnje razmatra politike za rizike čime se obezbeđuje stalni nadzor nad uspostavljenim jedinstvenim sistemom upravljanja rizicima u Banci.

1.2 Strategija i plan upravljanja kapitalom

Strategija i plan upravljanja kapitalom definiše način održavanja nivoa i strukture kapitala i internog kapitala potrebnog da podrži ostvarivanje dugoročnih ciljeva Banke.

Strategija i plan upravljanja kapitalom sadrži:

- Strateške ciljeve utvrđene na osnovu dostignutog nivoa razvoja i potencijala Banke i stanja makroekonomskog okruženja, kao i vremenski period za njihovo ostvarenje;
- Održavanje ukupnog nivoa i strukture kapitala;
- Postupak utvrđivanja kapitalnih zahteva;
- Korektivne mere koje se preduzimaju u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu negativno da utiču na iznos kapitala i internog kapitala;
- Procena internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom.

Banka je dužna da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja, odnosno radi ispunjenja obaveza prema poveriocima, pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na propisanom nivou.

Kapitalne zahteve Banka utvrđuje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, i to za kreditni rizik, devizni rizik i operativni rizik.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se po standardizovanom pristupu, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom minimalnom stopom adekvatnosti kapitala propisanom od strane NBS.

Kapitalni zahtev za tržišni - devizni rizik izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa minimalnom stopom adekvatnosti kapitala propisanom od strane NBS.

Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunava se primenom pristupa osnovnog indikatora i jednak je vrednosti trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti (zbir neto prihoda od kamata i neto nekamatnih prihoda) pomnoženog stopom kapitalnog zahteva koju je propisala NBS za ovaj pristup.

U slučaju pada regulatornog kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala, Banka preduzima mere koje mogu da imaju pozitivan efekat i na kapital i na adekvatnost.

Stopa adekvatnosti kapitala koja je niža od minimalne regulatorne stope uvećane za 1,5 procentnih poena prvi je znak upozorenja za preduzimanje mera i aktivnosti u cilju ponovnog uspostavljanja zadovoljavajućeg nivoa kapitala. U ovoj situaciji preduzimaju se sledeće mere i aktivnosti:

- Smanjenje iznosa kredita i drugih plasmana kroz svođenje novih plasmana maksimalno na nivo do 80% od iznosa naplaćenih kredita, uz limitiranje ukupnog iznosa izloženosti prema pojedinim grupama/pojedinačnim klijentima;
- Izmena strukture aktive kroz intenziviranje naplate loše aktive iz sredstava obezbeđenja i povećanje aktive sa nižim rizikom, odnosno odobravanje kredita samo klijentima klasifikovanim u kategoriju A ili kategoriju B;

Kroz smanjenje iznosa kredita i drugih plasmana dolazi do smanjenja aktive ponderisane kreditnim rizikom, što utiče na smanjenje kapitalnog zahteva za kreditni rizik i povećava stopu adekvatnosti kapitala Banke.

Poboljšanje kvaliteta aktive utiče na smanjenje iznosa obračunate rezerve za procenjene gubitke i potrebne rezerve za procenjene gubitke koja je odbitna stavka od kapitala, što takođe utiče na povećanje stope adekvatnosti kapitala.

Smanjenje iznosa kredita i drugih plasmana pozitivno utiče na solventnost i likvidnost Banke, ali utiče negativno na njenu profitabilnost.

Negativan uticaj smanjenja plasmana na profitabilnost ublažava druga predviđena mera - izmena strukture aktive i intenziviranje naplate.

Smatra se da napred navedene mere neće imati izražene negativne efekte na akcionare, klijente, druge ugovorne strane i zaposlene.

U slučaju da stopa adekvatnosti kapitala padne na nivo koji je niži od minimalne regulatorne stope adekvatnosti kapitala uvećane za 1 procentni poen, aktivira se Plan oporavka u delu mera i aktivnosti koje su predviđene za uspostavljanje zadovoljavajućeg nivoa kapitala i stope adekvatnosti kapitala. U okviru ovih aktivnosti planirane mere i aktivnosti su:

- Program dokapitalizacije putem nove emisije akcija.
- Razmatranje mogućnosti pribavljanja subordiniranog kapitala;

1.3 Strategija razvoja informacionih sistema

Strategija razvoja informacionih sistema definiše strateški pravac razvoja informacionih tehnologija u Banci, osnovne smernice za izbor strategije informacionih sistema i ključne projekte koji treba da budu inicirani, planirani i realizovani u narednom periodu. Strategijom su definisana ključna unapređenja informacionih sistema koja će doprineti znatno većem usaglašavanju mogućnosti informacionih sistema sa definisanim razvojnim planovima Banke.

1.4 Strategija oporavka u slučaju prekida poslovanja

Strategija oporavka u slučaju prekida poslovanja definiše postupke, aktivnosti, procese rada i organizaciju u Banci u slučaju nastanka nepredviđenih događaja.

Na osnovu Strategije oporavka u slučaju prekida poslovanja se definiše skup dokumenata, uputstava, planova, procesa, funkcija za hitnu upotrebu u slučaju nastanka kriznih situacija.

Cilj Strategije je da što pre obezbedi sigurnost zaposlenih i klijenata i nastavak funkcionisanja ključnih poslovnih procesa, u slučaju njihovog prekida, kao i smanjenje poslovne i finansijske štete u slučaju prekida poslovnih aktivnosti Banke.

Strategija definiše aktivnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih u periodu nastanka poremećaja u poslovanju u cilju održavanja kontinuiteta poslovanja, kao i aktivnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih u predviđanju problema sa pružaocima usluga Banke.

1.5 Strategija upravljanja i naplate problematičnih plasmana

Strategija upravljanja i naplate problematičnih plasmana sadrži:

- Definicije potencijalno problematičnih, restrukturiranih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Osnovna načela praćenja, upravljanja i naplate potraživanja;
- Ciljeve upravljanja i naplate problematičnih potraživanja.

1.6 Politika upravljanja kreditnim rizikom

Politikom za upravljanje kreditnim rizikom predviđeno je da Služba za upravljanje rizicima procenjuje i prati kreditni rizik na nivou portfolija, a Služba za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika. Banka je izložena kreditnom riziku u slučajevima kada klijent, koji koristi kredit, akreditiv ili garanciju nije u stanju da u rokovima dospeća izvrši svoje obaveze po osnovu otplate glavnice, plaćanja kamata i naknada.

Procena i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima, kroz izradu i analizu eksternih i internih izveštaja o portfoliju Banke po segmentima, organizacionim delovima, visini i koncentraciji ukupne izloženosti, iznosu i učešću problematičnih kredita, sektorima, delatnostima, kategoriji rizika po životnu i društvenu sredinu, geografskim područjima, internom rejtingu, kategorijama klasifikacije, kvalitetu aktive, iznosu rezervisanja, dužini kašnjenja i slično;

Procena i praćenje kreditnog rizika **na nivou pojedinačnih dužnika** vrši se kroz:

- Nezavisnu proveru boniteta u Službi za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP pre donošenja odluke nadležnog kreditnog odbora i prilikom monitoringa;
- Kontrolu klasifikacije potraživanja, koja se prilikom obrade zahteva i ocene boniteta vrši u Služba za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP, a prilikom tromesečne klasifikacije potraživanja Banke u Službi za upravljanje rizikom.
- Analizu mišljenja eksternih revizora u Služba za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP i njihovog uticaja na inicijalnu klasifikaciju dužnika i klasifikaciju potraživanja Banke;
- Preuzimanje, praćenje i upravljanje izloženostima prema klijentima sa povišenim nivoom kreditnog rizika od strane Službe za monitoring plasmanima;
- Obračun rezervi za procenjene gubitke i ispravki vrednosti potraživanja u Službi za upravljanje rizicima i Službi za monitoring plasmana.

Provera boniteta klijenta vrši se kroz:

- Pregled i ocenu kompletnosti analize zahteva sa predlogom odluke za Kreditni odbor;
- Ocenu finansijskog stanja i utvrđivanje internog rejtinga klijenta;
- Procenu kreditno – deviznog rizika, kroz analizu uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika, u skladu sa utvrđenom Metodologijom;
- Analizu pribavljenih i predloženih sredstava obezbeđenja.

Procedurama za upravljanje kreditnim rizikom definisani su kriterijumi za svrstavanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog dužnika ili na nivou portfolija Banke u određenu kategoriju – nizak, srednji, visok ili kritičan, kao i mere koje se preduzimaju za svaku kategoriju rizika.

Banka procenjuje i prati rezidualni rizik kroz preispitivanje sredstava obezbeđenja i njihovo vrednovanje u skladu sa odgovarajućom Procedurom. Rezidualni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje.

U cilju praćenja i kontrole kreditnog rizika, Banka uspostavlja sistem limita izloženosti u odnosu na kapital Banke i ukupnu bilansnu aktivu i vanbilansne stavke koji se klasifikuju. Banka prati izloženost u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih lica, lica povezana sa Bankom, sektore, delatnosti, geografska područja.

Sistemom limita Banka definiše maksimalnu dozvoljenu izloženost za svaku vrstu rizika koncentracije.

Banka posebno izračunava i prati ratio koncentracije, koji predstavlja odnos bruto izloženosti koje se klasifikuju prema 20 najvećih ekonomskih grupa i bruto izloženosti Banke koje se klasifikuju, pri čemu se u izloženost ne uključuje izloženost prema bankama.

Klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki kao i obračun rezervi za procenjene gubitke vrši se u skladu sa odlukama NBS i Uputstvom za klasifikaciju Banke.

Obračun grupnih i individualnih ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke vrši se u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS.

Za doslednu primenu Politike upravljanja kreditnim rizikom, Izvršni odbor Banke utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje kreditnim rizikom i procedure za potencijalno problematična, problematična i sporna potraživanja, kojima se bliže opisuju procesi identifikacije, merenja, ublažavanja, praćenja, kontrole i izveštavanja organa Banke o izloženosti riziku.

U skladu sa internim procedurama i uputstvima, Služba za upravljanje rizicima prati izloženosti Banke u odnosu na utvrđene limite za grupe povezanih lica, sektore, delatnosti, geografska područja i vodi računa o tome da oni ne prelaze propisane limite.

Da bi obezbedila redovnu otplatu, Banka preduzima mere definisane procedurama za naplatu potraživanja koja su u kašnjenju. Potencijalni uzroci problema u naplati mogu biti: pad prodaje, visok nivo zaliha, povećanje potraživanja, povećanje obaveza, porast troškova poslovanja ili nagli pad marži, nenajavljena prodaja osnovnih sredstava koja su bitna po svojoj nameni, vrednosti, založnom pravu Banke i slično, učestalost blokada računa klijenata i drugi pokazatelji.

U cilju efikasne i kvalitetne realizacije utvrđenih procedura za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje kreditnim rizikom u Banci, kontinuirano se obezbeđuje adekvatna informatička podrška koja obezbeđuje kvalitetne, ažurne, tačne i pouzdane informacije.

1.7 Politika upravljanja rizikom likvidnosti

Ova Politika drefiniše osnovne principe, proces upravljanja i organizaciju rada na aktivnostima upravljanja rizikom likvidnosti Banke.

Za upravljanje rizikom likvidnosti u Banci zaduženi su:

- Upravni odbor koji usvaja i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom likvidnosti i utvrđuje potrebu za njenom izmenom;
- Odbor za reviziju, koji analizira i usvaja predlog Politike upravljanja rizikom likvidnosti koja se Upravnom odboru Banke podnosi na razmatranje i usvajanje i analizira i nadzire primenu i adekvatnost sprovođenja Politike;
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru Upravljanje rizikom likvidnosti;
- Odbor za likvidnost i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prate izloženost Banke riziku likvidnosti i predlažu odgovarajuće mere;
- Služba za upravljanje rizicima koja je zadužena za operativno sprovođenje Politike i Procedure i izveštavanje rukovodstva Banke o izloženosti riziku.

Način upravljanja rizikom likvidnosti u uslovima krize likvidnosti kao i pojedinačne odgovornosti propisane su Planom poslovanja u uslovima krize likvidnosti.

Rizik likvidnosti Banke iskazuje se Pokazateljem likvidnosti, Užim pokazateljem likvidnosti, Racijom koncentracije depozita i dodatnim racijama likvidnosti u koje spadaju:

- Racio likvidne aktive;
- Racio neto kredita prema ukupnim depozitima;
- Racio depoziti klijenata prema ukupnim depozitima;
- Racio međubankarskog finansiranja;
- Racio otvorene devizne pozicije;
- Racio valutnih potraživanja po kreditima prema valutnim obavezama.

Služba za upravljanje rizicima i Služba za upravljanje likvidnošću dnevno izveštavaju članove Odbora za likvidnost o vrednosti Pokazatelja, Užeg pokazatelja i dodatnih racija likvidnosti.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom mesečno analizira izloženost Banke riziku likvidnosti na osnovu izveštaja Službe za upravljanje rizicima.

Izvršni odbor Banke tromesečno izveštava Upravni odbor o izloženosti Banke riziku likvidnosti, na osnovu podataka iz tromesečnog izveštaja o adekvatnosti upravljanja rizicima koji se izrađuje u Službi za upravljanje rizicima i koji su sadržani u Izveštaju o poslovanju

Banke.

Banka svakodnevno sprovodi stres testove Pokazatelja i dodatnih racija likvidnosti na način propisan interno usvojenim Uputstvom. U slučajevima nepovoljnih rezultata stres testa preduzimaju se mere propisane ovom Politikom, procedurama Banke i Planom poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti.

Za doslednu primenu politike upravljanja rizikom likvidnosti, Izvršni odbor Banke utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti, kojom se bliže opisuju procesi identifikacije, merenja, ublažavanja, praćenja, kontrole i izveštavanja organa Banke o izloženosti riziku.

1.8 Politika upravljanja tržišnim rizicima

Kao cilj upravljanja tržišnim rizicima Politika definiše minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa i cena HOV.

Identifikovanje deviznog rizika vrši se sagledavanjem ukupne devizne imovine i deviznih obaveza i utvrđivanjem otvorene devizne pozicije Banke za svaku valutu posebno.

Merenje deviznog rizika vrši se obračunom pokazatelja deviznog rizika u odnosu na čije vrednosti su utvrđene kategorije rizika – nizak, srednji, visok i kritičan.

Identifikovanje i merenje cenovnog rizika vrši se analizom kretanja cena pojedinačnih pozicija knjige trgovanja kao i kretanja vrednosti ukupnog portfolija HOV koje su sastavni deo knjige trgovanja.

Mere koje se sprovode u cilju ublažavanja tržišnih rizika su:

- Zatvaranje otvorenih deviznih pozicija;
- Prodaja / kupovina deviza;
- Odlaganje deviznih plasmana i kredita sa valutnom klauzulom;
- Veće angažovanje na naplati kredita sa valutnom klauzulom;
- Povećanje deviznih depozita i povlačenje kreditnih linija;
- Prodaja HOV i druge mere.

Služba za upravljanje rizicima redovno prati izloženost Banke tržišnim rizicima i izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke i Odbor za likvidnostu cilju održavanja ovih rizika na nivou utvrđenih limita.

U slučaju prekoračenja pojedinih limita Banka preduzima mere u cilju svođenja izloženosti riziku u okviru predviđenih limita.

1.9 Politika upravljanja operativnim rizikom

Ova Politika sprovodi se u Službi za upravljanje rizicima kao i u drugim organizacionim delovima Banke.

Služba za upravljanje rizicima identifikuje, meri i prati operativni rizik kako na nivou pojedinačnog organizacionog dela, tako i na nivou Banke. Svi zaposleni su odgovorni za nastanak operativnog rizika i shodno svojim ovlašćenjima i odgovornostima, nadležni za upravljanje operativnim rizikom.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom mesečno analizira izloženost Banke operativnom riziku na osnovu izveštaja Službe za upravljanje rizicima.

Izvršni odbor Banke tromesečno izveštava Upravni odbor o izloženosti Banke operativnom riziku, na osnovu podataka iz tromesečnog izveštaja o adekvatnosti upravljanja rizicima koji se izrađuje u Službi za upravljanje rizicima i koji su sadržani u Izveštaju o poslovanju Banke.

Nakon identifikacije operativnog rizika, pristupa se fazi merenja. Merenje se sprovodi kroz evidenciju i analizu baze podataka.

Banka izračunava operativni rizik i interno evidentira gubitke po kategorijama izvora

gubitaka.

Proces evidencije operativnog rizika obuhvata:

- Prikupljanje podataka o nastanku operativnog rizika;
- Analizu prikupljenih podataka i unos u bazu operativnih rizika;
- Izveštavanje Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Izvršnog odbora i Upravnog odbora.

Događaji operativnog rizika svrstavaju se u odgovarajuće kategorije rizika, u zavisnosti od broja događaja iste vrste, finansijskog uticaja pojedinačnog događaja kao i na osnovu mogućeg negativnog uticaja događaja na zdravlje i bezbednost zaposlenih i/ili klijenata Banke.

U cilju ublažavanja negativnih efekata koji događaji operativnog rizika mogu imati na kapital i finansijski rezultat Banke, nadležni organizacioni delovi i organi upravljanja Banke predlažu neke od mera i to:

- Poboljšanje aplikativnih rešenja;
- Pojačavanje kontrole procesa rada;
- Pojačavanje mera fizičko tehničkog obezbeđenja i informacionog sistema;
- Preventivne mere za sprečavanje prevarnih radnji i sl.

Banka identifikuje i procenjuje sve rizike koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda ili usluga, uključujući i nove aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima Banke.

Procedura Projektovanje i razvoj bankarskog proizvoda/usluge bliže utvrđuje šta se smatra novim proizvodima i uslugama, uređuje proces donošenja odluke o uvođenju tih proizvoda, odnosno usluga i propisuje obavezu i način obaveštavanja NBS o uvođenju novih proizvoda.

Izvršni odbor donosi odluku o poveravanju aktivnosti trećim licima, na predlog radnog tima koji formira rukovodilac organizacionog dela kod koga se javlja potreba za angažovanjem trećih lica. Bar jedan član radnog tima mora biti zaposleni iz Službe za upravljanje rizicima kako bi se identifikovali potencijalni izvori rizika i mogući uticaj na rizični profil Banke.

Minimum podataka koji je neophodan za svakog potencijalnog saradnika je:

- Istorija poslovanja potencijalnog saradnika;
- Kvalifikaciona struktura zaposlenih;
- Kvalitet pružanja usluga;
- Finansijske informacije, zajedno sa mišljenjem nezavisnog revizora (ako je obveznik revizije).

Planom kontinuiteta poslovanja propisani su postupci, aktivnosti, procesi rada i organizacija u Banci u slučaju nastanka nepredviđenih događaja, a u cilju obezbeđenja sigurnosti zaposlenih i klijenata i nastavka funkcionisanja ključnih poslovnih procesa, u slučaju njihovog prekida, kao i u cilju smanjenja poslovne i finansijske štete koja bi mogla nastati u slučaju prekida aktivnosti Banke.

U slučaju nastanka okolnosti koje zahtevaju primenu Plana kontinuiteta poslovanja Službe za upravljanje rizicima obaveštava NBS o svim relevantnim činjenicama i okolnostima koje se na to odnose i to u roku koji je za to propisala NBS.

1.10 Politika upravljanja kamatnim rizikom

Politikom i Procedurom za upravljanje kamatnim rizikom definišu se osnovni principi, proces upravljanja i organizacija rada na aktivnostima upravljanja kamatnim rizikom.

U cilju identifikovanja kamatnog rizika Banka analizira različite oblike kamatnog rizika i to:

- Rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cena;
- Bazni rizik;

- Rizik krive prinosa;
- Rizik opcija.

Izloženost kamatnom riziku meri se iznosom dispariteta tj. razlikom između kamatno osetljivih aktivnih i pasivnih stavki raspoređenih u odgovarajuće periode do dospeća, odnosno periode ponovnog utvrđivanja cena. Osnovne pretpostavke za pretvaranje pozicija aktive i pasive u novčane tokove definisane su Politikom Banke za upravljanje kamatnim rizikom.

U cilju smanjenja nivoa rizika preduzimaju se mere za:

- Pribavljanje povoljnijih izvora finansiranja;
- Podizanje nivoa kamatnih stopa na plasmane;
- Povećanje/smanjenje učešća izvora i plasmana sa varijabilnim kamatnim stopama u zavisnosti od kretanja na tržištu;
- Usklađivanje perioda do dospeća, odnosno ponovnog utvrđivanja cena kamatno osetljivih aktivnih stavki sa periodima do dospeća, odnosno ponovnog utvrđivanja cena kamatno osetljivih pasivnih stavki;
- Usklađivanje kamatno osetljivih aktivnih i pasivnih stavki prema vrsti kamatnih stopa koje su za njih ugovorene.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom predlaže mere koje će se preduzeti u cilju smanjenja nivoa kamatnog rizika, a na osnovu izveštaja Službe za upravljanje rizicima.

Služba za upravljanje rizicima redovno prati izloženost Banke kamatnom riziku i izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke u cilju održavanja kamatnog rizika na nivou utvrđenih limita. O izloženosti Banke kamatnom rizikom kvartalno se izveštava Upravni odbor kroz tromesečni izveštaj o poslovanju.

Na osnovu izveštaja, kao i praćenjem kretanja na tržištu i tendencija u formiranju kamatnih stopa u toku meseca, prati se uticaj promene kamatnih stopa na prihod Banke i neto kamatna marža kao razlika između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

1.11 Politika upravljanja strateškim rizikom

Politika upravljanja strateškim rizikom se sprovodi kroz Službu za upravljanje rizicima kao i kroz druge organizacione delove Banke.

Glavni faktori nastanka strateškog rizika u Banci, mogu biti određene promene koje se negativno mogu odraziti na ostvarenje njenih ciljeva, a pre svega sledeće:

- Promene u konkurentskom okruženju kao što je pojava novih učesnika na tržištu;
- Promene u tehnološkom okruženju (tehnološki progres);
- Promene u finansijskom okruženju kao što su promene kamatnih stopa na tržištu, rast inflacije, poremećaji na tržištu kapitala itd.;
- Promene u ponašanju klijenata, akcionara i zaposlenih;
- Nedostatak inovacija koje se odnose na poslovne procese u Banci, nedostatak istraživanja i razvoja, nedostatak koristi od tehnološkog progressa;
- Promene u političkom okruženju.

Uspešno upravljanje strateškim rizikom i njegovo ublažavanje, Banka ostvaruje kroz sledeće aktivnosti:

- Uključivanje procesa upravljanja rizicima kao integralni deo strateškog planiranja;
- Konzistentnu primenu strateških ciljeva kroz celu instituciju;
- Kontinuiranu primenu prakse u ostvarivanju ciljeva, koja se pokazala kao uspešna u prošlosti;
- Obezbeđivanje efikasne podrške informacionih sistema pri strateškom planiranju;

- Obezbeđivanje adekvatnog nivoa sredstava pri strateškom planiranju;
- Mogućnost promene sprovođenja odgovarajućih odluka uz manje troškova itd.

1.12 Politika upravljanja reputacionim rizikom

Politikom upravljanja reputacionim rizikom predviđeno je da se identifikovanje, merenje, praćenje i kontrola reputacionog rizika odvija pre svega kroz interakciju sa ostalim rizicima, tj. kroz proces identifikacije, merenja, praćenja i kontrole ostalih rizika sa kojima je Banka suočena u svom poslovanju, i to prevashodno kreditnog i operativnog rizika.

Postoje dve vrste mera koje Banka može preduzeti za ublažavanje reputacionog rizika:

- Preventivne mere;
- Reaktivne mere.

Preventivne mere se ostvaruju kroz dobro upravljanje događajima operativnog rizika. Upravljanje reputacionim rizikom putem preventivnih mera ima za cilj, ne da izgradi reputaciju Banke unapred, već da identifikuje i proceni pretnje, uspostavi sistem izveštavanja o svim mogućim saznanjima i planira i sprovodi mere za sprečavanje određenih dešavanja i njihovo ublažavanje. Dobra praksa upravljanja reputacionim rizikom je usmerena na to da se svaki događaj operativnog rizika pokuša izbeći odnosno da se Banka pripremi u slučaju da se događaji dese.

Reaktivne mere podrazumevaju kreiranje akcionih planova za događaje koji utiču ili je verovatno da će uticati na ugled Banke. Prvi korak koji se sprovodi u ovakvim situacijama je odgovornost nadležnih za odnose sa medijima (štampani i elektronski) putem reagovanja kroz saopštenja za javnost ili organizovanjem konferencija za štampu.

1.13 Politika upravljanja rizikom zemlje

U skladu sa Politikom upravljanja rizikom zemlje Banka se opredelila za sistem klasifikacije rizika (nizak, srednji, visok, kritičan), koji predstavlja dopunjen sistem klasifikacije zemalja po kategorijama rizika OECD-a.

Rizikom zemlje Banka upravlja uspostavljenim sistemom klasifikacije zemalja prema rizičnosti.

Metodologijom za obračun ispravki vrednosti i rezervisanja Banka je propisala obavezu obračuna ispravke vrednosti/rezervisanja za izloženosti prema licima koja posluju u zemljama srednjeg, visokog ili kritičnog rizika.

Obračun ispravke vrednosti i rezervisanja po osnovu rizika zemlje vrši se za:

- Izloženosti prema licima iz zemalja koje se nalaze u kategoriji srednjeg rizika, a za koje Služba za upravljanje rizicima nije dao saglasnost i/ili za koje Izvršni odbor nije usvojio limit za izloženost, u skladu sa Politikom upravljanja rizikom zemlje i Procedurom za upravljanje rizikom zemlje;
- Izloženosti prema licima iz zemalja koje se nalaze u kategoriji visokog rizika, a za koje Služba za upravljanje rizicima nije dao saglasnost i/ili za koje Upravni odbor nije usvojio limit za izloženost, u skladu sa Politikom upravljanja rizikom zemlje i Procedurom za upravljanje rizikom zemlje;
- Izloženosti prema licima iz zemalja koje se nalaze u kategoriji kritičnog rizika.

Kategorije rizika zemlje bliže su propisane procedurom za upravljanje rizikom zemlje. Služba za upravljanje rizicima je u obavezi da kontinuirano prati i preispituje limite za rizik zemlje. Obračun ispravki vrednosti i rezervisanja za rizik zemlje vrši se na individualnoj osnovi, u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS.

Na dan 31.12.2015. Banka nije imala izloženost prema zemljama koje su svrstane u kategoriju visokog ili kritičnog rizika. Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg i visokog rizika kreće se u okviru limita utvrđenog od strane Izvršnog odbora.

U skladu sa navedenim internim aktima, Banka na dan 31.12.2015. godine nije obračunala

ispravku vrednosti po osnovu rizika zemlje.

1.14 Politika za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja

Politika za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja je obavezujući akt za sve organizacione delove i sve zaposlene u Banci koji su odgovorni za poštovanje zakona, propisa, procedura i standarda.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Zaposleni u Službi identifikuju, procenjuju i prate rizik usklađenosti poslovanja Banke i upravljaju tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Služba vrši proveru usklađenosti poslovanja Banke sa zakonima i podzakonskim aktima i to:

- U normativnom delu: uvidom u procedure i akta Banke konstatuje da li su procedure i akta usklađeni sa zakonom i daje predloge i preporuke za otklanjanje uočenih nedostataka;
- Prati realizaciju datih preporuka.

Identifikovanje rizika usklađenosti poslovanja Služba obavlja svakodnevno i redovnim i vanrednim kontrolama (ukoliko se ukaže potreba) uređenim Programom rada i Operativnim godišnjim planom.

Izveštaj o izvršenoj kontroli usklađenosti poslovanja sadrži nalaz kontrole u formi: "Usklađeno", "Prihvatljivo uz određene korekcije" i "Neusklađeno" i preporuku za otklanjanje utvrđenih neusaglašenosti u dogovorenom roku.

O izvršenim proverama usklađenosti poslovanja Banke i neidentifikovanim ili identifikovanim neusaglašenostima sa zakonima, propisima procedurama i drugim aktima, rukovodilac Službe izveštava organe upravljanja Banke u sledećim slučajevima:

- Ako tokom vršenja svakodnevne i redovne kontrole usklađenosti poslovanja —nije identifikovana neusaglašenost, rukovodilac Službe kvartalno izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju;
- Ukoliko u postupku kontrole Služba utvrdi postojanje prihvatljivog rizika zbog neusklađenosti poslovanja, ili neusklađenost koja se tokom kontrole otkloni, to obavezno unosi u izveštaj o izvršenoj kontroli i o tome na prvoj narednoj sednici izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju;
- Ukoliko u postupku kontrole Služba utvrdi postojanje neusaglašenosti koja može dovesti do rizika od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacionog rizika, rukovodilac Službe odmah izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju.

Rukovodilac Službe sastavlja Izveštaje i dostavlja ih organima Banke i to:

- Izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja u organizacionim delovima banke u kojima je kontrola vršena;
- Kvartalne izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja Banke koje dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju;
- Godišnji izveštaj o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja u Banci, koje sačinjava rukovodilac službe i iste dostavlja Izvršnom odboru Banke i Odboru za reviziju. Ovaj izveštaj usvaja Izvršni odbor banke u roku od 15 dana od dana prijema i dostavlja ga Upravnom odboru u roku od 5 dana od dana usvajanja. Godišnji izveštaj sadrži podatke o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja po organizacionim delovima Banke, identifikovane i procenjene rizike usklađenosti kao i predložene planove za upravljanje identifikovanim rizicima.

Praćenje rizika se vrši i proverom preduzetih mera za otklanjanje konstatovanih

neusaglašenosti od strane kontrolisanog organizacionog dela Banke.

1.15 Politika upravljanja portfoliom hartija od vrednosti

Politikom upravljanja portfoliom hartija od vrednosti definišu se principi za upravljanje portfoliom hartija od vrednosti i pojedinačnim pozicijama iz knjige trgovanja Banke, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih organa i organizacionih delova Banke u procesu upravljanja pozicijama iz knjige trgovanja Banke.

Služba za trgovinu hartijama od vrednosti prilikom donošenja odluke o ulasku i izlasku iz pozicija koje su predmet knjige trgovanja mora poštovati sledeće **principe**:

- Limit za ukupna ulaganja u akcije preduzeća i banaka kojima se trguje na Beogradskoj berzi se definiše Poslovnom politikom Banke i određen u maksimalnom iznosu od 2% kapitala banke;
- Portfolio moraju činiti najmanje 10 različitih vlasničkih hartija od vrednosti iz najmanje 3 različite delatnosti;
- U strukturi portfolija moraju se nalaziti bar tri hartije od vrednosti sa A i B listinga Beogradske berze;
- Vrednost pojedinačne pozicije iz knjige trgovanja Banke ne sme preći 4,5% vlasničke strukture emitenta;
- Banka je dužna da sve nove hartije od vrednosti iznese na prodaju na organizovanom tržištu u momentu kada njihova tržišna vrednost poraste za 50% odnosno padne za 30% u odnosu na njihovu nabavnu vrednost.

Služba za upravljanje rizicima, na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija, vrši aktivno praćenje vrednosti pozicija iz knjige trgovanja i njihove usklađenost sa limitima propisanim ovom Politikom i strategijom trgovanja.

Izveštavanje članova Izvršnog odbora kao i Odbora za upravljanje aktivom i pasivom i Upravnog odbora Banke o kretanju vrednosti i strukture portfolija u odnosu na postavljene limite obavlja se u Službi za upravljanje rizicima u saradnji sa Službom za trgovinu hartijama od vrednosti i predlažu se mere za održavanje pozicija u okviru utvrđenih limita.

1.16 Politike bezbednosti informacionog sistema

Cilj politika bezbednosti informacionog sistema je da zaštiti zaposlene u Banci, njenih partnere i same Banke od nelegalnih i štetnih, namernih ili nenamernih radnji od strane pojedinaca.

U okviru Politika bezbednosti informacionog sistema definisane su:

- Politika za prihvatljivu upotrebu računarske opreme
- Politika instaliranja softvera
- Politika izloženosti skeniranju od strane revizije i supervizije
- Politika za korišćenje elektronske pošte
- Politika za daljinski pristup
- Politika lozinki
- Politika bezbednosti rutera
- Politika bezbednosti servera
- Politika bežične komunikacije
- Politika korišćenja mobilnih računarskih uređaja i prenosivih uređaja za čuvanje informacija
- Politika virtuelne privatne mreže
- Politika u vezi sa DMZ Internet opremom

- Politika u vezi sa lozinkom za bazu podataka

1.17 Politika upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu

Ovom Politikom definišu se osnovni principi, proces upravljanja i organizacija rada na aktivnostima upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu (u daljem tekstu E&S) Halkbank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) radi njegovog svođenja na prihvatljiv nivo.

Kako bi obezbedio da se prilikom obrade zahteva za finansiranje ili prilikom monitoringa odobrenih plasmana primenjuje odgovarajuća ocena rizika po E&S za posebne sektore, Izvršni odbor Banke usvaja Proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu. Procedura Banke za E&S uključuje kvalifikaciju, kategorizaciju, identifikaciju i odgovarajuću ocenu predmeta finansiranja, ublažavanje, kontrolu, praćenje i izveštavanje o rizicima E&S.

Za upravljanje rizikom po E&S u Banci zaduženi su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku za upravljanje rizikom po E&S i utvrđuje potrebu za njenom izmenom,
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojenu politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom po E&S,
- Kreditni odbor, koji prati izloženost Banke riziku za E&S i predlaže odgovarajuće mere,
- Služba za upravljanje rizicima, koja je zadužena za operativno sprovođenje Politike i Procedure i izveštavanje rukovodstva Banke i nadležnih institucija o izloženosti riziku.

Politika i Procedura za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu, zajedno sa alatima koji su neophodni za implementiranje procedura, predstavljaju osnovne komponente Sistema za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu (SEMS). Izvršni odbor Banke imenuje lice odgovorno za adekvatno funkcionisanje i održavanje SEMS-a i za praktičnu, svakodnevnu implementaciju Sistema za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci.

Cilj primene Politike i Procedure za E&S je fokusiranje na pitanja E&S prilikom razmatranja projekata klijenata i njihovih zahteva za finansiranje, kako bi se što je moguće više smanjila izloženost Banke finansijskim, reputacionim i pravnim rizicima i obavezama koji proističu iz E&S, a što je moguće više povećale mogućnosti za odgovoran i održiv privredni razvoj sa aspekta E&S i unapređenje odnosa prema E&S.

1. Kapital Banke

Iznos kapitala Banke, iznos osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, sa pregledom pojedinačnih elemenata kapitala Banke, prikazani su u prilogu 1, na obrascu PI-KAP.

Opis osnovnih karakteristika svih elemenata koji se uključuju u obračun kapitala prikazan je u prilogu 2, na obrascu PI-FIKAP.

Banka se, u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala, pridržava sledećih ograničenja za pojedine elemente kapitala:

- Osnovni kapital i dopunski kapital se koriste za pokriće kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike, i to tako što se 50 % kapitalnih zahteva pokriva iz dopunskog kapitala, a 50% iz osnovnog kapitala;
- Izuzetno od prethodnog stava, ako je 50% kapitalnog zahteva veće od iznosa dopunskog kapitala Banke, razlika iznad iznosa dopunskog kapitala se pokriva iz osnovnog kapitala;
- Osnovni kapital Banke iznosi najmanje 50% ukupnog kapitala;
- Osnovni kapital čine nominalna vrednost uplaćenih običnih i prioritetnih akcija, emisiona premija i rezerve iz dobiti;

- Subordinirane obaveze uključene u dopunski kapital ne mogu biti veće od 50% iznosa osnovnog kapitala;
- Ukoliko je pokazatelj adekvatnosti kapitala veći ili bi, zbog raspodele dobiti, bio veći od minimalnog propisanog pokazatelja za manje od 2,5 procentnih poena, Banka može vršiti raspodelu dobiti samo u elemente osnovnog kapitala.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital čine: akcijski kapital po osnovu običnih akcija, preferencijalne nekumulativne akcije, emisiona premija po osnovu običnih i preferencijalnih nekumulativnih akcija, rezerve iz dobiti, umanjeno za odbitne stavke od osnovnog kapitala (nematerijalna ulaganja, akcije banke uzete u zalogu i potrebna rezerva za procenjene gubitke u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala).

Dopunski kapital čine deo revalorizacionih rezervi, nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija i subordinirane obaveze, umanjene za iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital.

Odbitnu stavku od ukupnog kapitala čini iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru.

Banka ne poseduje hibridne instrumente.

Podatke i informacije o povezivanju pozicija kapitala Banke iz bilansa stanja s pozicijama kapitala Banke iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke Banka je objavila u prilogu 3, na obrascu PI-UPK.

Rešenjem Narodne banke Srbije od 11.02.2016. definisan je minimalan zahtev za kapitalom I podobnim obavezama Banke u iznosu od 20,87%.

Banka je dužna da bude uskađena sa minimalnim zahtevom za kapitalom I podobnim obavezama na sl.način:

- do 31 decembra 2016 godine sa 25% utvrđenog zahteva
- do 31 decembra 2017 godine sa 50% utvrđenog zahteva
- do 31 decembra 2018 godine sa 75% utvrđenog zahteva

Banka je dužna da u svakom trenutku ispunjava zahtev za kapitalom I podobnim obavezama. Na dan 31.12.2015. godine odnos kapitala I podobnih obaveza iznosi 11%.

3. Adekvatnost kapitala banke

U prilogu 4 – **PI-AKB** Banka je objavila sledeće podatke, odnosno informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala:

- iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik, uključujući i rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/isporuke po osnovu slobodnih isporuka, za svaku klasu izloženosti ;
- iznos kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke po osnovu neizmirenih transakcija;
- iznos kapitalnog zahteva za tržišne rizike i vrstu primenjenog pristupa za računanje pojedinačnih kapitalnih zahteva za ove rizike,
- iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik i vrstu primenjenog pristupa za računanje ovog zahteva, s posebnim objavljivanjem iznosa za svaki od pristupa koje je banka koristila za računanje tog zahteva;
- pokrivenost kapitalnih zahteva osnovnim, odnosno dopunskim kapitalom, imajući u vidu ograničenja propisana odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala sa 31.12.2015 iznosi 15,79%.

4. Proces interne procene adekvatnosti kapitala Banke

4.1 Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP)

Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa svojim rizičnim portfoliom. Proces interne procene adekvatnosti kapitala sadrži sledeće faze:

- Utvrđivanje materijalne značajnosti rizika;
- Računanje internih kapitalnih zahteva za pokriće pojedinačnih rizika;
- Određivanje nivoa raspoloživog internog kapitala za pokriće rizika;
- Poređenje raspoloživog regulatornog kapitala i raspoloživog internog kapitala, minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva i zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- Planiranje kapitala.

4.2 Materijalno značajni rizici

Analizom rizičnog profila Banke identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- Kreditni rizik – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, koji uključuje i rizik koncentracije i kreditno – devizni rizik;

Rizik kreditne koncentracije – rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, izloženost prema 20 najvećih grupa povezanih lica, izloženost prema licima povezanim sa Bankom, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, itd;

Kreditno – devizni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog povećanja kreditnog rizika uslovljenog uticajem promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika;

- Rezidualni rizik – mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjeње rizika kojima je banka izložena;
- Tržišni – devizni rizik - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa;
- Tržišni – cenovni rizik - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene cena HOV iz knjige trgovanja Banke;
- Operativni rizik - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik, koji podrazumeva mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled kazni i sankcija nadležnog regulatornog tela ili proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjenja ugovornih i zakonskih obaveza;
- Kamatni rizik - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze;

- Rizik ulaganja – rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva i investicione nekretnine;
- Rizik zemlje – rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih i socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa drugim aktima kojima se uređuje poslovanje banaka, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- Reputacioni rizik – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne;
- Strateški rizik – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem Banka posluje ili izostanka adekvatnih reakcija Banke na te promene;
- Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom;
- Rizik životne sredine – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled finansiranja projekata sa štetnim uticajem na životnu sredinu, zaštitu na radu i probleme zajednice;

Materijalno značajne rizike za koje je potrebno obračunavati kapitalne zahteve u ICAAP-u Banka utvrđuje na osnovu Matrice rizika, koja uključuje sve identifikovane rizike kojima je Banka izložena.

Banka se opredelila da obavezno izračunava interne kapitalne zahteve za kreditni rizik, rizik koncentracije, kreditno-devizni rizik, tržišni (devizni) rizik, operativni rizik i kamatni rizik.

Rizik likvidnosti Banka prati kroz dnevno izračunavanje pokazatelja, stres testiranje i preduzimanje mera u skladu sa izmerenim nivoom rizika. Polazeći od istorijskog iskustva, koje pokazuje da u uslovima ugrožene likvidnosti dolazi do pada poverenja klijenata, povećanja rizika reputacije, povlačenja depozita, a time i do ugrožavanja profitabilnosti, Banka se opredelila za pojačano praćenje likvidnosti kroz dnevno izračunavanje Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti, Racija koncentracije depozita i dodatnih racija likvidnosti i preduzimanje mera u skladu sa izmerenim nivoom rizika, što je definisano odgovarajućom politikom, procedurom i uputstvom za upravljanje rizikom likvidnosti.

Cenovni rizik, rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, rizik zemlje, rizik po životnu i društvenu sredinu Banka prati kroz sistem uspostavljenih limita.

Banka strateškim rizikom upravlja putem procesa strateškog planiranja, za koji su odgovorni Upravni odbor i Izvršni odbor. Kako se na ovaj način proaktivno upravlja strateškim rizikom, u ICAAP-u Banka ne obračunava kapitalni zahtev za strateški rizik.

Rizik usklađenosti poslovanja obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik.

Rizikom od sankcija regulatornog tela i rizikom od finansijskih gubitaka proaktivno se upravlja kroz kontinualno praćenje i primenu zakonskih propisa i unutrašnjih akata i kroz permanentnu kontrolu primene propisa od strane konkretne nadležne službe.

Reputacioni rizik je potencijalno materijalno značajan rizik za Banku. Međutim, taj rizik se može posmatrati kao uticaj materijalizacije drugih napred navedenih rizika.

Reputacionim rizikom Banka upravlja svakodnevno, kroz jasno upoznavanje klijenata sa svim uslovima usluga koje pruža Banka, primenu mera na zaštiti bankarske tajne, primenu propisa o zaštiti korisnika finansijskih usluga, pravovremenom postupanju po usmenim i

pisanim prigovorima klijenata i sl.

S obzirom da se na ovaj način proaktivno upravljanja reputacionim rizikom u procesu interne procene adekvatnosti kapitala Banka ne obračunava kapitalni zahtev za ovaj rizik.

Cilj interne procene adekvatnosti kapitala je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena i kroz ovaj proces Banka inidrektno postavlja maksimalni nivo rizika koji je spremna da prihvati.

Određivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva vrši se sabiranjem izračunatih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike.

4.3 Izračunavanje kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike

Minimalni kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se množenjem rizične aktive stopom adekvatnosti kapitala, u skladu sa standardizovanim pristupom koji je propisala NBS.

U skladu sa veličinom Banke i njenim rizičnim profilom Banka se opredelila da kapitalni zahtev za kreditni rizik u ICAAP-u izračunava primenom standardizovanog pristupa koji je propisala NBS, ali ga uvećava za dodatne kapitalne zahteve za rizike koji su čvrsto povezani sa kreditnim rizikom i koji ga mogu uvećati.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik u ICAAP-u izračunava se kao zbir:

- minimalnog kapitalnog zahteva izračunatog primenom standardizovanog pristupa,
- internog kapitalnog zahteva za rizik koncentracije i
- internog kapitalnog zahteva za kreditno – devizni rizik.

Modeli za izračunavanje internih kapitalnih zahteva za rizik koncentracije i kreditno-devizni rizik opisani su u Metodologiji za ICAAP.

Minimalni kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se, množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije Banke i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu stopom adekvatnosti kapitala koju je propisala NBS. Pod ukupnom neto otvorenom deviznom pozicijom se podrazumeva apsolutna vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je apsolutna vrednost veća.

Za potrebe interne procene adekvatnosti kapitala kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se množenjem ukupne otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu stopom adekvatnosti kapitala koju je propisala NBS. Pod ukupnom otvorenom pozicijom se podrazumeva zbir apsolutnih vrednosti otvorenih pozicija po svim valutama.

Minimalni kapitalni zahtev za operativni rizik računa se prema pristupu osnovnog indikatora, množenjem trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti (zbir neto prihoda od kamata i neto nekamatnih prihoda) pomnoženog stopom kapitalnog zahteva koju je propisala NBS za ovaj pristup.

U procesu interne procene adekvatnosti kapitala kapitalni zahtev za operativni rizik Banka takođe izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora.

Kapitalni zahtev za kamatni rizik se, za potrebe interne procene adekvatnosti kapitala, izračunava na bazi rezultata dobijenih u procesu merenja repricing kamatnog rizika, u skladu sa Procedurom Upravljanje kamatnim rizikom, i to kao proizvod procenjenog negativnog efekta koji pretpostavljene promene kamatnih stopa (standardni kamatni šok od 200 baznih poena) mogu imati na kapital i finansijski rezultat Banke i minimalne stope adekvatnosti kapitala propisane od strane NBS.

5. Izloženost rizicima i pristupi za njihovo merenje i procenu

5.1 Kreditni rizik

5.1.1 Definicija dospelih nenaplaćenih potraživanja

Dospela nenaplaćena potraživanja su potraživanja koja nisu naplaćena o roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim

oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja po računima klijenata i ostale dospеле obaveze klijenata).

Za potrebe izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik primenom standardizovanog pristupa, Banka u klasu dospelih nenaplaćenih potraživanja raspoređuje sva pojedinačna potraživanja po osnovu kojih je dužnik u docnji duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, u skladu sa tačkom 54 Odluke o adekvatnosti kapitala.

5.1.2 Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i osnovni pristupi i metodi koji se koriste za obračun ispravke vrednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti predstavljaju obezvređene izloženosti.

Banka tromesečno procenjuje kvalitet potraživanja, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređivanju bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama i obračunava adekvatan iznos obezvređenja odnosno verovatnog gubitka.

Prilikom procene obezvređenja izloženosti uzimaju se u obzir sledeći faktori:

- Broj dana kašnjenja u izmirenju obaveza;
- Ocena finansijskog stanja dužnika;
- Tokovi gotovine dužnika i dinamika plaćanja obaveza po glavnici i kamati;
- Broj dana nelikvidnosti;
- Poštovanje ugovornih obaveza od strane dužnika;
- Kvalitet sredstava obezbeđenja.

Banka vrši individualnu i grupnu procenu obezvređenja, u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema Međunarodnim računovodstvenim standardima.

5.1.3 Opis Metodologije za obračun ispravke vrednosti i rezervisanja

Interna metodologija predstavlja osnovu za obezvređenje plasmana i obračun rezerve za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interna metodologija se redovno preispituje i unapređuje.

Pored obezvređenja plasmana u skladu sa IFRS, a na osnovu interne metodologije, Banka u analizi kreditnog rizika vrši i klasifikaciju svakog plasmana i obračun rezerve za procenjene gubitke prema načelima i kriterijumima propisanim regulativom Narodne banke Srbije. U tom smislu Banka vrši obračun potrebnog nivoa rezerve za procenjene gubitke koja predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica u slučaju da se plasmani ne naplate o roku dospeća i u punom iznosu.

Pozitivna razlika između obračunate rezerve za procenjene gubitke (na osnovu regulative NBS) s jedne strane i ispravki vrednosti i rezervisanja za potencijalne gubitke (na osnovu interne metodologije) s druge strane, čini potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja predstavlja odbitnu stavku od kapitala.

Banka ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, a poštuje i zahteve Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS 39 i 37).

Pojedinačna procena

Prema IFRS 39, Banka prvo procenjuje da li postoje objektivni dokazi za obezvređenje ("okolnost koja dovodi do gubitka") pojedinačnih potraživanja, ili će vršiti grupnu procenu za potraživanja koja nisu pojedinačno značajna. Pojedinačno značajna bi bila potraživanja koja

prelaze postavljeni limit ili imaju posebne rizike koji se odnose na klijenta / transakciju (npr. koncentracija industrijske grane, kategorije ocenjivanja, status kašnjenja, vrsta kredita, rizičnost klijenta, itd.).

Banka je internom Metodologijom obračuna ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS (u daljem tekstu: Metodologija) definisala da su pojedinačno značajna sva potraživanja preko 2.500 hiljada dinara i za njih se analiziraju objektivne okolnosti za pojedinačnu procenu obezvređenja. Metodologijom je takođe definisano da se za sva potraživanja, bez obzira da li su pojedinačno značajna, ukoliko su u statusu kašnjenja, vrši pojedinačna procena.

Objektivni dokazi za obezvređenje potraživanja uključuju sledeće okolnosti koje mogu da dovedu do gubitka:

- 1) Dužnik je u statusu kašnjenja po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci.
- 2) Ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak, bez obzira na mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja, a posebno:
  - prestanak obračunavanja kamate u skladu sa unutrašnjim aktima Banke,
  - delimičan ili potpuni otpis potraživanja,
  - restrukturiranje potraživanja usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje ili produženje roka vraćanja glavnice, kamate ili naknade,
  - likvidacija ili stečaj dužnika.

Pod materijalno značajnim iznosom podrazumeva se iznos veći od 1% pojedinačnog potraživanja banke od dužnika, ali ne manji od 1.000 dinara za dužnika koji je fizičko lice, odnosno od 10.000 dinara za dužnika koji je pravno lice. Drugim rečima, to znači da se u potraživanja sa kašnjenjem uključuju samo materijalno značajni iznosi.

Status kašnjenja dužnika pravnih lica Banka utvrđuje i iskazuje na nivou dužnika, odnosno za sva potraživanja od istog dužnika. Status kašnjenja dužnika koji su preduzetnici, poljoprivrednici i fizička lica, Banka utvrđuje i iskazuje na nivou pojedinačnog potraživanja.

Definicija kašnjenja u izvršenju obaveza zavisi od vrste finansijskog sredstva na koje se odnosi. U ovu svrhu, potraživanja Banke su podeljena na četiri portfolija:

- Klijenti stanovništva;
- Klijenti privrede;
- Banke i druge finansijske organizacije;
- Javni sektor (država).

Individualna procena vrši se u skladu sa Metodologijom, na osnovu:

- Broja dana kašnjenja;
- Dinamike naplate u prethodnom periodu;
- Kvaliteta instrumenata obezbeđenja;
- Zaključenih protokola u vezi naplate potraživanja, ugovora (npr. Ugovora o jemstvu, ugovora o preuzimanju duga);
- Izrade projekcije naplate potraživanja, odnosno projekcije tokova gotovine na osnovu napred navedenih kriterijuma;
- Svođenja budućih priliva od strane referenta za upravljanje kreditnim portfoliom na neto sadašnju vrednost.

Grupna procena

Ako Banka utvrdi da ne postoji objektivni dokaz obezvređenja za dužnika koji je pravno lice, ili za pojedinačno finansijsko sredstvo preduzetnika, poljoprivrednika ili fizičkog lica, sva finansijska sredstva za koja ne postoji objektivni dokaz obezvređenja, uključuju se u grupu potraživanja sa sličnim osobinama kreditnog rizika i grupno se procenjuje za ispravku vrednosti.

Grupna procena se vrši po srodnim grupama klijenata, razvrstanih u grupe u skladu sa Metodologijom, na osnovu kategorije klasifikacije, urednosti u izmirivanju obaveza, sektora, vrste proizvoda, vrste sredstva obezbeđenja.

Iznos ispravke vrednosti u grupnoj proceni izračunava se kao proizvod verovatnoće scenarija koji prouzrokuje gubitak ($PD * (1-RI)$) i iznosa gubitka (Loss Amount - LA), odnosno:

$$\text{Impairment Loss} = PD * (1 - RI) * LA$$

gde je:

PD verovatnoća kašnjenja,

RI Indikator naplate koji pokazuje koji deo (procenat) transakcije koja je u kašnjenju je izašao na prirodan način (bez upotrebe kolaterala) u toku datog vremenskog roka.

LA iznos gubitka, u slučaju prolaska kroz proces naplate.

Kako bi izračunala parametar RI , Banka određuje verovatnoću povratka u grupu nekašnjenja za sve grupe u kašnjenju u vremenskom roku 6 meseci.

U narednim tabelama 1 i 2, dat je pregled promena ispravki vrednosti i rezervisanja, kao i pregled klasifikovanog iznosa, obračunate i potrebne rezerve po kategorijama klasifikacije.

Tabela 1 : Prikaz promena u ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

(u hilj.dinara)

	Kreditni i potraživanja od banaka	Kreditni i potraživanja od komitenata	Finansijska sredstva	Ostala sredstva	Ukupno
Stanje na početku godine (napomena 9)	13	4.080.255	167	43.363	4.123.798
Indirektni otpisi plasmana (napomena 9)	-	1.417.069	68	18.437	1.435.574
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 9)	-	(660.003)	454	(13.513)	(673.062)
Kursne razlike	1	24.552	-	-	24.551
Indeksiranje IV valutna klauzula	-	15.784	(527)	(9)	15.248
Otpis	-	(9.423)	-	(183)	(9.606)
Efekat ukidanja suspendovane kamate	-	(55.067)	-	-	(55.067)
Ostala knjiženja	-	-	-	-	-
Stanje na kraju godine	12	4.813.167	162	48.095	4.861.436

Prikazana ispravka vrednosti u tabeli ne uključuje ispravku vrednosti po osnovu osnovnih sredstava.

Tabela 2 : Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije, obračunatoj i potrebnoj rezervi

(u hilj.dinara)

Kategorija klasifikacije	Klasifikovani iznos 31.12.2015.	Učešće u bruto rizičnoj aktivi	Obračunata rezerva za procenjene gubitke	Potrebna rezerva za procenjene gubitke
A	16.878.580	49,71%	0	0
B	8.424.723	24,81%	123.510	114.302
V	828.458	2,44%	105.366	53.372
G	1.156.512	3,41%	343.557	119.645
D	6.644.169	19,63%	6.659.732	2.131.737
Ukupno	33.952.442	100.00%	7.232.165	2.419.056

5.1.4 Pregled izloženosti po klasama izloženosti

U sledećim tabelama dat je pregled iznosa izloženosti po klasama izloženosti po osnovu različitih kriterijuma:

Tabela 3 : Bruto izloženosti po klasama izloženosti pre tehnika ublažavanja rizika sa stanjem na dan 31.12.2015. i prosečno stanje u toku godine

(u hilj.dinara)

Klasa	Bilansne pozicije		Vanbilansne pozicije		Transakcije finansiranja hartija od vrednosti i transakcije sa dugim rokom izmirenja	
	ukupno	prosečno	ukupno	prosečno	ukupno	prosečno
Države i centralne banke	6,958,762	5,319,238		93,696	1,300,183	251,609
Jedinice teritor. autonomije i lokalne samouprave	86,881	80,671		30,256		
Banke	1,831,821	2,133,672				
Privredna društva	8,312,170	9,768,908	6,065,934	6,156,968		
Fizička lica	7,909,125	8,294,534	2,074,211	1,940,559		
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	578,956	461,055				
Dospela nenaplaćena potraživanja	7,165,378	6,125,441	3,934,194	3,071,916		
Ostale izloženosti	3,368,287	4,073,739	40,215,143	34,731,193		
Ukupno	36,211,380	36,257,258	52,289,482	44,073,768	1,300,183	251,609

Tabela 3a : Neto izloženosti po klasama izloženosti pre tehnika ublažavanja rizika sa stanjem na dan 31.12.2015.

(u hilj.dinara)

Klasa	Bilansne pozicije	Vanbilansne pozicije	Transakcije finansiranja hartija od vrednosti i transakcije sa dugim rokom izmirenja	Ukupno
Države i centralne banke	6,846,559	0	1,300,183	8,146,742
Jedinice teritor. autonomije i lokalne samouprave	86,670	0	0	86,670
Banke	1,831,382	0	0	1,831,382
Od toga: Dospela nenaplaćena potraživanja	0	0	0	0
Privredna društva	8.455.257	6.695.431	0	15.150.688
Od toga: Dospela nenaplaćena potraživanja	678.313	666.217	0	1.344.530
Fizička lica	8.395.159	2,368.475	0	10.763.634
Od toga: Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	577.465	0	0	577.465
Od toga: Dospela nenaplaćena potraživanja	32,026	303,344	0	335,370
Ostale izloženosti	2,610.028	43.179.772	0	45.789.800
Od toga: Dospela nenaplaćena potraživanja		2.964.633	0	2.964.633
Ukupna neto izloženost	28,225,055	52,243,678	1,300,183	81,768,916

Tabela 4 : Geografska raspodela izloženosti po klasama izloženosti

(Ukupna bruto izloženost u hilj.dinara)

Klasa	Centralna i Zapadna Srbija	Beograd	Vojvodina	Istočna i Južna Srbija	Evropska Unija	Ostalo
Države i centralne banke	-	8,233,878	25,067	-	-	-
Jedinice teritorijalne autonomije i lokalne samouprave	19,730	39,070	28,081	-	-	-
Banke	419	257,816	80,273	-	1,493,511	-
Od toga dospela nenaplaćena potraživanja	-	204	-	-	-	-
Privredna društva	6,833.974	6,322,116	788,458	3,090,669	1	-
od čega: dospela nenaplaćena potraživanja	393.773	753,591	-	843,533	-	-
Fizička lica	5.739.819	3,055,116	935,852	1,592,638	13,585	4,119

od čega: dospela nenaplaćena potraživanja	219,634	132,592	59,827	63,405		
od čega: izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	382.456	84,701	52,660	59,139		
Ostale izloženosti	4,605,273	45.360.802	306,266	974,511		
od čega: dospela nenaplaćena potraživanja	2.614.200	1,272,932	79,544	732,144		
Ukupno	17.199.215	63.268.798	2,163,997	5,657,818	1,507,097	4,119

U okviru Tabele 4 Geografska raspodela izloženosti po klasama izloženosti u delu dospelih nenaplaćenih potraživanja je isključena evidenciona kamata koja iznosi 3.934.194 hiljade dinara.

Tabela 5 : Raspodela izloženosti po sektorima/delatnostima po klasama izloženosti
5a) Klasa izloženosti prema bankama

(u hilj.dinara)

Sektor/privredna grana	Ukupna izloženost	Dospela nenaplaćena potraživanja	Obezvređena izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama
Banke u zemlji i ostalo monetarno posredovanje	332,630	0	60,783	2
Osiguranje	806	204	204	204
Pomoćne delatnosti u pružanju finansijskih usluga, osiguranja i penzijskim fondovima	5,078	0	0	0
Strane banke	1,493,511	0	0	0
Ukupno	1,832,025	204	60,987	206

5b) Klasa izloženosti prema privrednim društvima

(u hilj.dinara)

Sektor/privredna grana	Ukupna izloženost	Dospela nenaplaćena potraživanja	Obezvređena izloženost	ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanb. lanskim stavkama
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	110,073	0	66,587	134
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, otpadne vode, uklanjanje otpada	8,122.949	1.745.370	5,005,051	541.003
Građevinarstvo	2,831,861	609,863	1,579,430	200,757
Snabdevanje el. energijom	-	-	-	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	4,015,011	254,649	2,566,597	152,014
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	999,712	226	561,904	7,194
Nekretnine, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti,	480,331	16	174,817	215

umetnost, zabava i rekreacija				
Delatnost holding kompanija, ostale usluge kreditiranja i finansiranja, osim osiguranja i penzionih fondova	124,775	23,911	60,041	19,564
Privredna društva koja obavljaju poslove finansijskog lizinga	837	0	837	837
Preduzetnici	349,669	23,079	172,950	14,812
Ukupno	17.035.218	2,657.114	10,188,214	936.590

5c) Klasa izloženosti prema fizičkim licima

(u hilj.rdinara)

Sektor/privredna grana	Ukupna izloženost	Dospela nenaplaćena potraživanja	Obezvredena izloženost	Ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama
Stanovništvo	4,606,780	178,744	3,085,565	80,180
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	95,920	14,169	77,124	7,362
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, otpadne vode, uklanjanje otpada	1,557,230	83,688	1,064,575	39,887
Snabdevanje ele.energijom, gasom i klimatizacija	4	-	0	-
Građevinarstvo	365,557	44,893	272,314	22,020
Delatnost holding kompanija	1,650	-	72	0
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	2,060,219	232,079	1,585,951	99,180
Saobraćaj i skladištenje, . usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	678,229	19,735	519,150	7,574
Nekretnine, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	360,798	15,106	251,474	7,007
Registrovani poljoprivredni proizvođači	5,671	5,300	5,340	1,223
Preduzetnici	1,595,482	185,088	1,292,718	73,363
Strana pravna lica osim banaka	13,584	-	4,279	6
Ukupno	11,341,124	778,802	8,158,562	337,802

U klasu izloženosti prema fizičkim licima, pored izloženosti prema fizičkim licima, Banka raspoređuje i izloženosti prema preduzetnicima, poljoprivrednicima i malim i srednjim pravnim licima čija je ukupna izloženost prema jednom dužniku manja od 15 miliona dinara i ukoliko navedene izloženosti ispunjavaju kriterijum stepena diversifikovanosti portfolija. Ukupna izloženost prema jednom dužniku jednaka je zbiru vrednosti svih bilansnih i vanbilansnih potraživanja Banke prema dužniku i licima povezanim sa dužnikom, uključujući i dospela nenaplaćena potraživanja od dužnika, pri čemu se ne uključuju izloženosti od dužnika obezbeđene hipotekama na stambenoj nepokretnosti.

Lica povezana sa dužnikom se tretiraju na način kako je definisano u Zakonu o bankama.

Stepen diversifikovanosti portfolija se utvrđuje tek nakon što se iz portfolija (koji čine izloženosti prema fizičkim licima, preduzetnicima, poljoprivrednicima i malim i srednjim pravnim licima iz klase izloženosti prema fizičkim licima) isključene sve izloženosti prema jednom dužniku koje prelaze 15 miliona dinara. Izloženosti se smatraju dovoljno diversifikovane ako ukupna izloženost prema bilo kom dužniku iz navedenog portfolija umanjena za izloženosti preko 15 miliona, ne uzimajući u obzir lica povezana sa dužnikom, ne prelazi 0.2% ukupne vrednosti tog portfolija. Ukoliko se utvrdi na neka izloženost prelazi granicu od 0.2% od portfolija, takvu izloženost treba isključiti iz portfolija za koji se izračunava diversifikovanost, pa zatim odrediti novu vrednost koja odgovara stepenu diversifikacije portfolija od 0.2% i ponoviti iteraciju. Iteracije se ponavljaju sve dok ima izloženosti koje prelaze novoutvrđenu granicu diversifikovanosti.

Tabela 6 : Raspodela bruto izloženosti po klasama izloženosti i preostalom dospeću
(u hilj. dinara)

Klase izloženosti	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 do 6 meseci	od 6 do 12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	4,378,773	598,346	1,207,218	1,103,289	946,252	25,067
Izloženosti prema ter. aut. i lok. samoupravama	13	0	0	0	47,799	39,069
Izloženosti prema bankama	1,355,565	476,460	0	0	0	
Od toga dospela nenaplaćena potraživanja	204	0	0	0	0	0
Izloženosti prema privrednim društvima	1,198,177	1,082,454	1,741,110	3,051,816	7.124.821	2,836,840
Od toga dospela nenaplaćena potraživanja	498,779	0	86,893	30,057	425.189	949,979
Izloženosti prema fizičkim licima	712,589	428,172	958,505	1,805,382	4.881.979	2,554,497
Od toga dospela nenaplaćena potraživanja	271.501	13.257	13.014	16.266	103.923	57.496
Od toga izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	0	0	380	413	25,392	552.771
Ostale izloženosti	47,211,721	2,312	401,904	36,298	1,572,505	2.022.112
Od toga dospela nenaplaćena potraživanja	1,692.506	0	151,743	11,200	1,140,876	1.702.495
Ukupna bruto izloženost	54,856,838	2,587,744	4,308,737	5,996,785	14,573.356	7.477.585

U okviru Tabele 6 Raspodela bruto izloženosti po klasama izloženosti i preostalom dospeću u delu dospelih nenaplaćenih potraživanja isključena je evidenciona kamata koja iznosi 3.934.194 hiljade dinara.

Banka koristi eksterni eksterni kreditni rejting Moody's za potrebe direktnog dodeljivanja ponder kreditnog rizika izloženostima prema stranim i domaćim bankama.

- Banka izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećoj tabeli, prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta.

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	50%	50%	100%	100%	150%

5

Banka izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća duži od tri meseca i za koje ne postoji raspoloživi kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka-dužnik ima sedište ili ponder kreditnog rizika 50%, zavisno od toga koji je ponder veći.

Banka izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospećanije duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećoj tabeli, prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	20%	20%	50%	50%	150%

Banka izloženostima prema bankama čiji preostali rok dospeća nije duži od tri meseca a za koje ne postoji raspoloživi kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka-dužnik ima sedište ili ponder kreditnog rizika 20%, zavisno od toga koji je ponder veći.

Ponder kreditnog rizika države u kojoj banka-dužnik ima sedište ili ponder kreditnog rizika 20%.

U ovim slučajevima Banka za određivanje pondera rizika države koristi kreditne procene agencija za kreditiranje izvoza (AKI) u skladu sa OECD metodologijom za određivanje nivoa kreditnog kvaliteta.

Izloženostima prema bankama koje predstavljaju ulaganja u kapital i elemente kapitala, Banka je shodno Odluci o adekvatnosti kapitala, dodelila ponder rizika 100%.

5.2 Instrumenti kreditne zaštite

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja (kolateralna) u Banci podrazumeva skup aktivnosti i pravila definisanih u internim aktima Banke¹, koje se primenjuju u cilju

¹Procedura Upravljanje kolateralima, Procedura Vrednovanje sredstava obezbeđenja, Uputstvo Evidentiranje i

adekvatnog upravljanja sredstvima obezbeđenja i njihovog realnog vrednovanja i praćenja. U okviru napred navedenih aktivnosti najznačajnije su:

- Ažuriranje liste ovlašćenih procenitelja prihvatljivih za Banku;
- Provera procene tržišne vrednosti kolaterala;
- Terenski nadzor;
- Evidentiranje kolaterala;
- Alokacija vrednosti kolaterala na partije plasmana koje obezbeđuju;
- Vrednovanje kolaterala primenom stopa umanjenja na procenjenu vrednost;
- Provera dokumentacije za upis hipoteke i zaloga;
- Urgencija upisa hipoteka i zaloga;
- Davanje saglasnosti za sprovođenje radova na založenim nepokretnostima;

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika, koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateral, tržišna vrednost kolaterala, prilikom procene finansijskog stanja i prilikom obezvređenja bilansne aktive i vanbilansnih stavki, umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje imovine.

Za različite tipove obezbeđenja predviđena su različita umanjenja vrednosti.

Ovakav pristup objašnjava se činjenicom da različiti tipovi sredstava obezbeđenja nose različite rizike za Banku, zbog:

- Različitog nivoa poverenja u realnost procene vrednosti;
- Nepredvidivih fluktacija tržišnih vrednosti;
- Ograničene utrživosti pojedine imovine kao posledice nepostojanja ili veoma slabo razvijenog sekundarnog tržišta;
- Niže očekivane prodajne cene prilikom prinudne prodaje;
- Različitog nivoa rizika od prevare za različite tipove instrumenata obezbeđenja;
- Troškova refinansiranja proizvoda u slučaju produženog trajanja realizacije (likvidacije) imovine.

Banka koristi podobne instrumente kreditne zaštite u cilju smanjenja kreditnog rizika prilagođavajući aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Podobni instrumenti kreditne zaštite u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala su:

1) Instrumenti materijalne kreditne zaštite i to:

- Sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine;
- Bilansno netiranje;
- Standardizovani sporazumi o netiranju;
- Ostali instrumenti materijalne kreditne zaštite.

2) Instrumenti nematerijalne kreditne zaštite i to:

- Garancije, drugi oblici jemstva i kontragarancije;
- Kreditni derivati.

Pored toga, podobnim instrumentima kreditne zaštite mogu se smatrati i gotovina, hartije od vrednosti i roba kupljena, uzeta u zajam, ili primljena po osnovu repo i reverse repo transakcija i transakcija davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe.

---

alokacija kolaterala

Banka je koristila samo sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine, i to :

- Gotovinski depoziti kod banke;
- Dužničke hartije od vrednosti (obveznice) emitovane od strane NBS ili Republike Srbije;
- Akcije i konvertibilne obveznice koje su uključene u glavni berzanski index (Belex 15).

Banka primenjuje jednostavni metod za prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom korišćenjem sredstava obezbeđenja u obliku finansijske imovine. Jednostavni metod podrazumeva zamenu pondera kreditnog rizika odnosno izloženosti sa ponderom kreditnog rizika sredstva obezbeđenja.

Umanjenja po osnovu primene instrumenata kreditne zaštite primenjuju se na neto izloženost. Neto izloženost posle primene kreditne zaštite (efektivna vrednost izloženosti) ne može biti veća od iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom pre primene kreditne zaštite.

Banka može koristiti više od jednog instrumenta kreditne zaštite za smanjenje kreditnog rizika po osnovu jedne izloženosti, s tim da datu izloženost mora podeliti na takav način tako da svaki njen deo bude pokriven jednim instrumentom kreditne zaštite i da se za svaki od tih delova posebno obračunava iznos aktive ponderisan kreditnim rizikom.

Ukoliko je raspoloživo više instrumenata kreditne zaštite za ublažavanje kreditnog rizika, Banka ima slobodu u redosledu primene instrumenata kreditne zaštite, tako da se prvo koriste sredstva obezbeđenja koja nose najniži ponder rizika. Ukoliko vrednost instrumenta kreditne zaštite nije dovoljna za pokriće celokupnog iznosa jedne izloženosti, tada se prvo pokriva bilansni deo izloženosti, pa tek zatim vanbilansni deo izloženosti.

Banka ne može vršiti prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom za efekte tehnika ublažavanja rizika ako je:

- Određeni instrument kreditne zaštite već uzela u obzir pri izračunavanju iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom;
- Inicijalno ugovoreni period važenja instrumenta kreditne zaštite kraći od godinu dana, a postoji ročna neusklađenost;
- Preostali period važenja instrumenta kreditne zaštite kraći od tri meseca, a postoji ročna neusklađenost.

Tabela 7 : Raspodela izloženosti prema tehnikama ublažavanja rizika po klasama izloženosti

(u hilj. dinara)

Klasa	Iznos izloženosti pokriven sredstvima obezbeđenja u obliku finansijske imovine			Iznos izloženosti pokriven nematerijalnom kreditnom zaštitom
	gotovinski depoziti	dužničke hartije od vrednosti NBS i RS	akcije uključene u berzanski index	
Države i centralne banke	-	1,300,183	-	-
Privredna društva	558,962	-	6,448	295,154
Fizička lica	243.693	-	-	-
Ukupno	802.655	1,300,183	6,448	295,154

5.3 Rizik druge ugovorne strane

Banka izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom po osnovu izloženosti riziku druge ugovorne strane po osnovu pozicija iz knjige trgovanja i bankarske knjige koje se odnose na finansijske derivate, kreditne derivate, repo i reverse repo transakcije, transakcije davanja i uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe, transakcije kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti i transakcije sa dugim rokom izmirenja.

Po osnovu rizika druge ugovorne strane Banka je imala izloženosti jedino po osnovu plasmana po REPO transakcijama, koji se odnose na kupljene zapise od Narodne banke Srbije sa rokom dospeća od 7 dana. Na dan 31.12.2015. izloženost po ovom osnovu iznosi 1.300.183 hiljada dinara.

5.4 Kamatni rizik

Banka upravlja različitim oblicima kamatnog rizika i to:

- **Rizik ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk)** - rizik kome je Banka izložena zbog vremenske neusklađenosti dospeća (za stavke sa fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog vrednovanja KS (za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom) bilansnih i vanbilansnih pozicija bankarske knjige.
- **Bazni kamatni rizik (basis risk)** - rizik kome je Banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena.
- **Rizik opcija (optionality risk)** - rizik koji proizilazi iz ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama odnosno koji proizilazi iz ugovorenih kamatnih opcionalnosti (ugovorene minimalne/maksimalne kamatne stope – interest cap i interest floor).
- **Rizik krive prinosa (yield curve risk)** - rizik koji proizilazi iz uticaja promene oblika i/ili nagiba krive prinosa na ekonomsku vrednost Banke.

Izloženost Banke kamatnom riziku meri se osetljivošću finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih stopa na finansijski rezultat i kapital Banke izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenim promenama kamatnih stopa (standardni kamatni šok od 200 baznih poena).

GAP predstavlja razliku između kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive. Sve kamatno osetljive stavke aktive i pasive raspoređuju se u ročne okvire na bazi preostalog vremena do dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno na bazi vremena do sledećeg utvrđivanja kamatnih stopa za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom. Pri tom se svi transakcioni depoziti, depoziti po viđenju i drugi neoročeni depoziti svrstavaju u period dospeća do 1 meseca. Svi krediti se raspoređuju u ročne okvire prema preostalom roku do dospeća odnosno preostalom vremenu do sledećeg utvrđivanja kamatnih stopa i pretpostavlja se da nema prevremenih otplata kredita.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke prati i najmanje jedanput u toku meseca analizira izloženost Banke kamatnom riziku.

Izvršni odbor Banke tromesečno izveštava Upravni odbor o izloženosti Banke kamatnom riziku, na osnovu podataka iz tromesečnog izveštaja o adekvatnosti upravljanja rizicima koji se izrađuje u Službi za upravljanje rizicima i koji je sastavni deo Izveštaja o poslovanju Banke koji izrađuje Služba za finansijsko upravljanje i budžetiranje.

Banka takođe prati prosečne kamatne stope na plasmane i to pojedinačno po pojedinim vrstama plasmana, kao i cene koštanja sredstava pojedinačno po pojedinim izvorima.

5.5 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Tabela 9: Pregled učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu	iznos u hilj.rsd
Učešće u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	21,457
Ispravka vrednosti	4,341
Ukupno	17,116

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u kapital drugih pravnih lica koja nisu pribavljena sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti.

U skladu sa Računovodstvenim politikama Banke, učešća u kapitalu drugih pravnih lica čije se akcije kotiraju na berzi, odnosno čiju je fer vrednost moguće pouzdano utvrditi, iskazuju se po fer vrednosti, a promene fer vrednosti se iskazuju u okviru revalorizacionih rezervi. U slučaju da nije moguće pouzdano utvrditi tržišnu vrednost učešća u kapitalu, onda se ta učešća iskazuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansiranja vrši se procena vrednosti učešća i ako se proceni da je učešće obezvređeno, vrši se ispravka vrednosti.

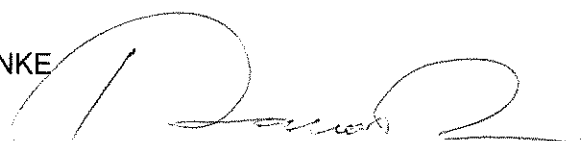
Na dan 31.12.2015. Banka nema učešće u kapitalu drugog pravnog lica koje se u skladu sa zakonskom regulativom svrstava u značajno ili kontrolno. U knjigama Banke sva učešća su vrednovana po nominalnoj vrednosti i za svako je izvršena procena obezvređenja.

U licima koja nisu lica u finansijskom sektoru Banka ima kvalifikovano učešće od 8,5% u Chip card a.d. Beograd, od čega iznos od 6,229 hiljada dinara prelazi 5% učešća u kapitalu tog pravnog lica i predstavlja odbačenu stavku od kapitala.

Aleksandar Čalović
Član Izvršnog odbora

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Kenan Bozkurt
Predsednik Izvršnog odbora

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

(u hiljadama dinara)

Редни бр.	Назив позиције	Износ
1	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	2,974,277
1	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	5,606,885
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,419,820
1.2.	Emisiona premija	1,827,323
1.3.	Rezerve iz dobiti	1,359,742
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	0
1.5.	Dobit iz tekuće godine	0
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	0
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	0
2	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	2,632,608
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	0
2.2.	Gubitak tekuće godine	185,467
2.3.	Nematerijalna ulaganja	28,085
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	2,419,056
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	0
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	0
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	2,419,056
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	0
1	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	269,970
1	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	269,970
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	1,340
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	0
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	268,630
1.4.	Hibridni instrumenti	0
1.5.	Subordinirane obaveze	0
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	0
2	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	0
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	0
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	0
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	0
II	UKUPAN KAPITAL	3,238,018
1	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	3,244,247
2	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	6,229
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	3,115
	Od čega umanjeno dopunskog kapitala	3,115
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	0
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	0
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbra osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	0
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	6,229
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	0
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	0
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	0
IV	RAFONIRANJE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	8,032,129
	Od čega na grupnoj osnovi	1,001,659
	Od čega na pojedinačnoj osnovi	7,030,470
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	1,824,392

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (stanje na dan 31.12.2015.)

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis instrumenta 1	Opis instrumenta 2	Opis instrumenta 3	Opis instrumenta 4
1.	Emitent	Halk bank a.d. Beograd	Halk bank a.d. Beograd	Halk bank a.d. Beograd	Evropski fond za jugoistočnu Evropu
2.	Tretman u skladu s propisima				
2.1	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
2.2	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	-	-	-	-
2.3	Tip instrumenta	Obične akcije	Preferencijalne nekumulativne akcije	Preferencijalne kumulativne akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izrač. regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	3.047.143	1.200.000	1.340	-
4.	Nominalna vrednost instrumenta (u hiljadama dinara)	1.819.820	600.000	1.340	1.824.392
5.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital	Aksijski kapital	Aksijski kapital	Obaveza - amortizovana vrednost
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	1992.	2015	1992.	31.01.2008. 3 miliona EUR 31.03.2008. 4 miliona EUR 30.06.2008. 4 miliona EUR 30.09.2008. 4 miliona EUR
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća				
7.1	Originalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	30.01.2018. 3 miliona EUR 30.03.2018. 4 miliona EUR 29.06.2018. 4 miliona EUR 28.09.2018. 4 miliona EUR
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	ne	da	ne	ne
8.1	Prvi datum aktiviranja prava prevremenog otkupa	-	-	-	-
8.2	Naknadni datumi aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-	-
9.	Kuponi/dividende				
9.1	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljive	Fiksne	Fiksne	Promenljive
9.2	Potpuno diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava
9.3	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
9.4	Mogućnost povećanja prinosa (step up)	ne	ne	ne	ne
9.5	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Kumulativne	Nekumulativne
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Konvertibilan	Konvertibilan
10.1	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	U skladu sa odlukom Skupštine	Uz odobrenje Banke i prethodnu saglasnost akcionara (EBRD). Svi uslovi konverzije definišu se posebnim sporazumom između Fonda i Banke koji se potpisuje u slučaju odobrenja od strane Banke i prethodnu suglasnost akcionara (EBRD)
10.2	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	-	-	U skladu sa odlukom Skupštine	-
10.3	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	U skladu sa odlukom Skupštine	-
10.4	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	Dobrovoljna	-
10.5	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	Obične akcije	Obične akcije
10.6	Ako je konvertibilan, emilent instrumenta u koji se konvertuje	-	-	Halk bank a.d. Beograd	Halk bank a.d. Beograd
11.	Mogućnosti otpisa				
11.1	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	U slučaju stečaja i likvidacije Banke	U slučaju stečaja i likvidacije Banke	U slučaju stečaja i likvidacije Banke	U slučaju stečaja i likvidacije Banke
11.2	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	Otpis u celosti	Otpis u celosti	Otpis u celosti	Otpis u celosti
11.3	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	Trajan	Trajan	Trajan	Trajan
11.4	Ako je otpis privremen, uslovi ponovnog priznavanja				
12.	Tip instrumenta koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Preferencijalne akcije	Preferencijalne kumulativne akcije	Subordinirani dug	Ostali poverioci

Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca PI-KAP

1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Konsolidovani bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Konsolidovani bilans stanja prema regulatornom metodi u obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,081,467	
A.II	Založena finansijska sredstva	584,834	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	295,295	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	244,349	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3,449,188	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,057,235	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	19,195,483	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.XII	Investicije u zavisna društva	0	
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	28,085	
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	628,570	
A.XV	Investicione nekretnine	130,029	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XVII	Odožena poreska sredstva	62,393	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
A.XIX	Ostala sredstva	177,945	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (rezultat sabiranja od A01 do A23 u konsolidovanom bilansu stanja)	31,934,812	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	0	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	702,699	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	23,373,380	
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1,851,741	
PO.IX	Rezervisanja	91,639	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.XI	Tekuce poreske obaveze	0	
PO.XII	Odožene poreske obaveze	0	
PO.XIII	Ostale obaveze	175,544	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (rezultat sabiranja od PO01 do PO23 u konsolidovanom bilansu stanja)	26,195,003	
KAPITAL			
PO.XV	Akcijski kapital	4,248,483	
PO.XVI	Sopstvene akcije	0	
PO.XVII	Dobitak	0	
PO.XVIII	Gubitak	185,487	
PO.XIX	Rezerve	1,676,793	
PO.XX	Nerealizovani gubici	0	
PO.XXI	Učesća bez prava kontrole	0	
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	5,739,809	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0	0	
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	31,934,812	
B.I	Vanbilansna aktiva		
B.IA	Vanbilansna aktiva	52,289,482	
B.II	Vanbilansna pasiva		
B.II	Vanbilansna pasiva	52,289,482	

Učesnik u sastavljanju

2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja

(u hiljadama dinara)

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	4.081.407	
A.II	Založena finansijska sredstva	584.834	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	295.295	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	244.349	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3.449.188	
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.057.235	
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	19.195.483	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
	Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru	0	Y
A.XII	Investicije u zavisna društva	0	
	Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru	0	Φ
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	28.085	H
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	628.570	
A.XV	Investicione nekretnine	130.028	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XVII	Odožena poreska sredstva	62.393	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
A.XIX	Ostala sredstva	177.945	
	Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala ili banaka, odnosno tih lica	0	X
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije od AOP oznaka od 0411 do 0419 u konsolidovanom bilansu stanja)	31.834.812	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	0	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	702.699	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	23.373.360	
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	
	Od čega obaveze po osnovu hibridnih instrumenata	0	P
PO.VIII	Subordinirane obaveze	1.851.741	
	Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke	0	c
PO.IX	Rezervisanja	91.639	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	0	
PO.XII	Odožene poreske obaveze	0	
PO.XIII	Ostale obaveze	175.544	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije od AOP oznaka od 0421 do 0423 u konsolidovanom bilansu stanja)	26.186.063	
PO.XV	KAPITAL		
	Akcijski kapital	4.248.483	
	Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2.419.820	a
	Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	1.827.323	b
	Od čega nominalna vrednost preferencijalnih kumulativnih akcija	1.340	h
	Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	0	o
PO.XVI	Sopstvene akcije	0	
	Od čega stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0	j
	Od čega stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	0	T
PO.XVII	Dobitak	0	
	Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina	0	r
	Od čega dobit iz tekuće godine	0	d
PO.XVIII	Gubitak	185.467	
	Od čega gubici iz prethodnih godina	0	ж
	Od čega gubitak tekuće godine	185.467	z
PO.XIX	Rezerve	1.676.793	
	Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala	1.360.758	в
	Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve	0	e
	Od čega ostale negativne konsolidovane rezerve	0	н
	Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve	0	лб
	Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	0	м
	Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekta promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/IFRS, iskazuju u korist ovih rezervi	316.035	п
PO.XX	Nerealizovani gubici	0	
	Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	л
PO.XXI	Učesća bez prava kontrole	0	
	Od čega manjinska učesća u podređenim društvima	0	ђ
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	6.719.809	
PO.XXIII	UKUPNO NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0	0	
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	31.834.812	
B.П.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.П.A.	Vanbilansna aktiva	52.289.482	
	Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0	к
	Od čega iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	0	ђ
B.П.П.	Vanbilansna pasiva	52.289.482	

16/02/2022
 Habrodent

3. Povezivanje pozicija u rašelanjnom bilansu starja i pozicija u obrascu PI-KAP

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu sa referencama 2. koraka
UKUPAN OPOSREDOVANJE KAPITALA		2,974,277.00	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	5,606,885.00	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,419,820	a
1.2.	Emisiona premija	1,827,323	b
1.3.	Rezerve iz dobiti	1,359,742	в
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	0	г
1.5.	Dobit iz tekuće godine	0	д
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	0	ђ
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	0	e
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	2,632,608	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	0	ж
2.2.	Gubitak tekuće godine	185,467	з
2.3.	Nematerijalna ulaganja	28,085	и
2.4.	Štećene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0	j
2.5.	Iznos akcija banke uzeti u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0	к
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	2,419,056	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0	л
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	0	ль
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promena kreditnog rejtinga banke	0	м
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivnoj i vanbilansnim stavkama banke	2,419,056	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	0	н
UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL		269,970	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	269,970	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	1,340	нь
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	0	о
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke*	268,630	п
1.4.	Hibridni instrumenti	0	р
1.5.	Subordinirane obaveze	0	с
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	0	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0	
2.1.	Štećene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	0	т
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	0	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzeti u zalogu	0	ћ
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	0	
UKUPAN KAPITAL		3,238,018	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	3,244,247	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	6,229	
Ostale pozitivne revalorizacione rezerve		3,115	
Ostale negativne revalorizacione rezerve		3,115	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica	0	(y+φ+x)
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	0	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbiru osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	0	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	6,229	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	0	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	0	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od ustava ugovorenih s drugim licima	0	
UKUPAN OPOSREDOVANJE KAPITALA		8,032,124	
Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke		1,001,859	
Od čega na grupnoj osnovi		7,030,470	
Od čega na pojedinačnoj osnovi			
Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu			
Bruto iznos subordiniranih obaveza			

*Banka u dopunski kapital uključuje deo pozitivnih revalorizacionih rezervi nastalih po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koji se, u skladu sa MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi, a koje su umanjene za efekte poreskih obaveza.

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Назив	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	3,238,018		
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	2,971,163		
2.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	266,855		
II	KAPITALNI ZAHTEVI	2,461,139		
1	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMENA ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	2,181,749	1,945,188	236,562
1.1	Standardizovani pristup (SP)	18,181,244		
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	0		
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	43,335		
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima			
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama			
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	652,413		
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	9,437,969		
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	6,214,385		
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	202,113		
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja	715,592		
1.1.11.	Visokorizične izloženosti			
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obezbeđenja			
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove			
1.1.14.	Ostale izloženosti	915,437		
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0		
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama			
1.2.2.	Izloženosti prema bankama			
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima			
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:			
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika			
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa			
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela			
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi			
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima			
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja			
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku			
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine			
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMENA ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMENIH TRANSAKCIJA			
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	12,199	10,876	1,323
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom standardizovanih pristupa	12,199	10,876	1,323
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti			
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti			
3.1.3.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	12,199	10,876	1,323
3.1.4.	Kapitalni zahtev za robni rizik			
3.2.	Kapitalni zahtev za cenovni, devizni i robni rizik (izračunati primenom pristupa internih modela)			
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	267,191	238,220	28,971
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	267,191	238,220	28,971
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog pristupa			
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa			
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	2,461,140	2,194,284	266,855
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	15.79%		

